

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-165.2026.15>

УДК 378:001.895

Онищенко Наталія Петрівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри освітології та педагогічної інноватики
Університету Григорія Сковороди в Переяславі
<https://orcid.org/0000-0001-7794-8949>
e-mail: Onischenkon@gmail.com

ІННОВАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

У статті досліджується проблема формування інноваційного освітнього середовища закладу вищої освіти в системі підготовки майбутніх фахівців. Зокрема, проаналізовано поняття «інноваційне освітнє середовище», сутність інноваційного мислення майбутнього фахівця, основні вимоги до інноваційного освітнього середовища сучасного закладу вищої освіти. Подано авторське визначення сутності поняття «інноваційне виховне середовище» як системи об'єктивних зовнішніх впливів і духовно-матеріальних умов формування особистості в закладі вищої освіти, що відкриває нові можливості для організації виховної роботи, самореалізації, самовдосконалення здобувачів вищої освіти, розвитку їх особистісних і професійних якостей. У статті охарактеризовано інноваційне виховне середовище ЗВО, його позитивні впливи на формування готовності майбутніх учителів до інноваційної виховної діяльності в закладі освіти. Зазначено, що процес виховання у ЗВО – це система виховних заходів, спрямованих на формування всебічно розвиненої, активної й ініціативної особистості. Наголошено, що під час аналізу системи виховної роботи у закладах вищої освіти варто виходити з розуміння системи як певної впорядкованої сукупності елементів, взаємопов'язаних між собою принципами, що, у свою чергу, утворюють систему та забезпечують єдність дій у процесі реалізації головної мети та завдань виховання. Тому лише за умов безперервної освіти стратегічною метою системи виховання у сучасному закладі вищої освіти є підготовка професійно й культурно орієнтованої особистості, яка відрізняється здатністю до професійної, інтелектуальної та соціальної творчості, усвідомленням необхідності навчання та самовдосконалення протягом усього життя. Визначено основні завдання сучасної системи виховання, принципи виховання та напрями виховної діяльності у закладах вищої освіти в умовах безперервної освіти.

Зазначено, що значну увагу у контексті підготовки майбутніх фахівців варто приділяти застосуванню виховного потенціалу освітніх компонентів, які формують філософсько-світоглядну позицію, науковий досвід, пізнавальну активність і культуру розумової праці, навички самоврядування, соціальної активності і соціальної відповідальності, політичну культуру здобувачів вищої освіти; виховують почуття любові до Батьківщини і свого народу, формують правосвідомість; сприяють виробленню свідомого позитивного ставлення до праці, естетичної культури і фізичного вдосконалення. Висвітлено ресурсне забезпечення інноваційного освітнього середовища в Університеті Григорія Сковороди в Переяславі.

Ключові слова: *інноваційне освітнє середовище, заклад вищої освіти, професійна підготовка, майбутні фахівці, інноваційна діяльність, інноваційні технології, інноваційне виховне середовище, інноваційне мислення, освітні ресурси, майбутні вчителі.*

У Законі України «Про інноваційну діяльність» основними принципами державної інноваційної політики визначено: забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності; сприяння розвитку інноваційної інфраструктури; підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності. В інших нормативних документах України (Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки, Концепція розвитку освіти України на період 2015-2025 років, Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про повну загальну середню освіту») зазначено, що місія вищої освіти – забезпечення сталого інноваційного розвитку України через підготовку висококваліфікованих фахівців, створення та поширення знань, формування інтелектуального, соціального та духовного капіталу суспільства, готового до викликів майбутнього. Тому завдання вищої школи полягають у формуванні у майбутніх фахівців не лише теоретичних знань, а й здатності самостійно їх застосовувати в нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях.

Зазначимо, що динамічні зміни у сфері вищої освіти сприяють розбудові Європейського освітнього простору, зокрема Цифрова стратегія Європейської Комісії (European Commission Digital Strategy), Європейська програма розвитку навичок, формування Європейського дослідницького простору. У 2020 р. Європейська Комісія затвердила План дій з цифрової освіти на 2021-2027 роки, який передбачає такі два пріоритетних напрями як прискорення розвитку ефективних цифрових освітніх екосистем, що потребує наявності розвинутої інфраструктури, зв'язку і цифрового обладнання, ефективного планування та розвитку цифрового потенціалу, включаючи сучасні організаційні можливості, підготовлених наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, які володіють цифровими компетентностями, високоякісного освітнього наповнення, інструментів і безпечних платформ, що відповідають стандартам приватності та етики та є зручними для користувачів, застосування допоміжних технологій для осіб з інвалідністю; розвиток цифрових умінь і компетентностей для цифрової трансформації, зокрема базових цифрових умінь і компетентностей, починаючи з дошкільного віку, поглиблених цифрових навичок, підготовка більшої кількості фахівців у цій сфері, зокрема з урахуванням гендерного балансу.

У Комюніке, ухваленому Конференцією міністрів вищої освіти Європейського простору вищої освіти 19 листопада 2020 р. у м. Римі, визначено бачення та завдання розвитку Європейського простору вищої освіти на період до 2030 року як інклюзивного, інноваційного та взаємопов'язаного простору на підтримку стійкої, згуртованої та мирної Європи. Інноваційність повинна бути реалізована шляхом застосування нових та удосконалених методів і практик (включаючи цифрові технології) для викладання, навчання та оцінювання, що повинні здійснюватися у тісному зв'язку із дослідженнями. Заклади вищої освіти повинні диверсифікувати освітні пропозиції та оновлювати зміст освіти з метою задоволення зростаючих потреб у розвитку інноваційного та критичного мислення, підприємницьких та лідерських

навичок, розвивати гнучкі освітні траєкторії на основі студентоцентрованого підходу.

У сучасній педагогіці активізувалися пошуки в дослідженнях освітнього середовища закладу вищої освіти, в якому здійснюється підготовка майбутніх фахівців, реалізуються механізми їх саморозвитку і самовдосконалення. Зазначимо, що освітнє середовище мінливе і передбачає постійні зміни – інновації. Інноваційне освітнє середовище являє собою континуум, що розвивається і складається із просторово-тимчасових, соціально-культурних, практично-діяльних, комунікативно-інформаційних й інших факторів.

Різні аспекти формування інноваційного освітнього середовища висвітлені у працях таких науковців як О. Антонова, Л. Ващенко, К. Гораш, О. Дубасенюк, О. Жаровська, Л. Зеленська, Г. Розлуцька, Г. Товканець, А. Каташов, О. Керницький, Л. Ващенко, М. Опачко, С. Петренко, Г. Розлуцька, Н. Ткачук, О. Цюняк, О. Шапран та ін. Особливості освітньої інноваційної діяльності знайшли висвітлення у працях науковців: теоретичні питання педагогічної інноватики (І. Бех, Л. Ващенко, І. Гавриш, Л. Даниленко, В. Докучаєва, К. Завалко, О. Ігнатович, С. Лісова О. Огієнко та ін.); інноваційні педагогічні технології (І. Дичківська, Т. Дем'янюк, Л. Іванечко, Г. Кособуцька, С. Моїсеєв, Н. Савінова та ін.); упровадження педагогічних технологій у практику роботи закладів вищої освіти (А. Алексюк, А. Андрєєв, І. Богданова, П. Воловик, В. Зайцев, Н. Заячківська, О. Пехота, Г. П'ятакова, Г. Селевко, С. Сисоєва та ін.). Водночас сьогодні невирішеними залишаються проблеми дослідження впливу інноваційного освітнього середовища вищої школи на професійну підготовку майбутніх фахівців.

Середовище у науковій літературі розглядається як простір, місце; сукупність умов, факторів, впливів, можливостей розвитку суб'єктів; виховний фактор суспільства, соціального інституту, колективу; фактор освіти й розвитку особистості. Найчастіше визначення освітнього середовища дається через його розуміння як частини освітнього простору, який безпосередньо оточує суб'єктів освітнього процесу й включає їх у себе. Відмінність між освітнім простором і освітнім середовищем глибше, тому що освітнє середовище містить у собі й таку характеристику матерії як час, тобто освітнє середовище на відміну від стійких просторових структур має довжину й мінливість у часі. Поняття простору фіксує увагу дослідників на впорядкованій безлічі людиностворюючих систем, тоді як освітнє середовище описує різноманітність як безпосередньо відносних до суб'єкта, так і нейтральних для нього факторів

Отже, освітнє середовище є більш індивідуальним для кожної людини, що формується і розвивається під впливом певних чинників. В організованому просторі сучасного ЗВО майбутній фахівець знаходить своє середовище, свого роду індивідуальну нішу для діяльних проявів.

У сучасних теоретичних дослідженнях існують наступні тлумачення поняття «інноваційне освітнє середовище» (табл. 1):

Таблиця 1

Сутнісні характеристики поняття «інноваційне освітнє середовище»

<i>Науковці</i>	<i>Термін</i>
К. Гораш	система підготовки студентів до навчання протягом життя; гнучка та відкрита до змін (постійного розвитку) система, що забезпечує взаємозв'язок усіх компонентів освітнього середовища і стратегій, які в ньому реалізуються [1]
А. Каташов	сукупність духовно-матеріальних умов функціонування закладу освіти, що забезпечують саморозвиток вільної і активної особистості, реалізацію творчого потенціалу дитини; виступає функціональним і просторовим об'єднанням суб'єктів освіти; характеристиками його є здатність до самовідтворення й самооновлення відповідно до потенційних можливостей усіх складових елементів цього середовища [5]
С. Петренко	цілеспрямовано побудована інноваційна педагогічна система в освітній діяльності, створена на основі сучасних педагогічних, інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій, методів й інтеграції комп'ютерно орієнтованих засобів з інформаційно-ресурсним забезпеченням, призначена для адаптації сучасного освітнього процесу до умов інформаційного суспільства [7]
Н. Разіна	комплекс взаємопов'язаних умов, які забезпечують освіту людини, формування особистості педагога з інноваційно-творчим мисленням, його професійну компетентність [9]
Г. Розлуцька і М. Опачко	інноваційне освітнє середовище здійснює позитивний вплив на підготовку вчительських кадрів і є необхідним для професійної підготовки вчителів; необхідною умовою для реального підвищення якості підготовки майбутніх учителів є освіта в умовах наближених до реального соціокультурного простору. Інноваційне середовище освітнього закладу здатне впливати на особистісний та професійний розвиток вчителя і викликати інтерес до активного творчого педагогічного пошуку [8]
Н. Ткачук	ефективний засіб розвитку професійної компетентності педагогів, який потужно впливає на професійну ідентичність педагогічного колективу загалом та виконує завдання розвитку закладу освіти [9]
О. Шапран, Ю. Шапран	педагогічно доцільно організований простір життєдіяльності, який сприяє розвитку інноваційного ресурсу особистості; інтегрований засіб накопичення і реалізації інноваційного потенціалу навчального закладу [12]
О. Цюняк	система педагогічних умов особистісного та професійного розвитку особистості, яка включає територію, в межах якої діють правила інноваційної діяльності та новітні ідеї, оригінальні педагогічні технології, які застосовуються у професійній підготовці майбутніх магістрів початкової освіти та сприяють удосконаленню їхньої фахової компетентності [11]

Отже, підсумовуючи відомі визначення цієї дефініції можна стверджувати, що науковці тлумачать інноваційне освітнє середовище як комплекс духовно-матеріальних умов функціонування закладу освіти у педагогічно доцільному і організованому просторі життєдіяльності, що впливають на особистісний і професійний розвиток особистості.

Для успішного перебігу інноваційних процесів в освітній системі важливо, щоб викладачі закладів вищої освіти розуміли сутність інноваційної діяльності; здатні були прогнозувати й оцінювати результати впровадження інновації; вміли проаналізувати ланцюжок від створення до стандартизації інновації (передумови виникнення інноваційної ідеї, природу проблеми, на розв'язання якої спрямована інновація, етапи її впровадження та результативність) [2].

Дослідники у процесі формування інноваційного мислення педагога виділяють такі етапи: створення умов, що забезпечують інноваційність

освітнього середовища (визначення проблем та розроблення інноваційних ідей для їх вирішення, наприклад – організація навчально-дослідної роботи здобувачів вищої освіти); запровадження спеціальних заходів (конкурси, творчі групи (інноваторів) тощо), які сприяють формуванню позитивного ставлення до змін та забезпечують формування і розвиток інноваційної культури (здатності педагога сприймати інновації та здійснювати інноваційну діяльність); застосування інформаційного, комунікаційного та дидактичного інструментарію (специфічних інтелектуальних інструментів, які забезпечують пізнавальну та пошукову активність науково-педагогічного працівника; розвиток його інтелектуальних здібностей через творче виконання завдань (проблемних і ситуаційних) з метою розв'язання педагогічних задач [2].

Науковці зазначають, що інноваційність і творчість мислення педагога не є набором готових алгоритмів та способів проведення інноваційної діяльності, це, насамперед, специфічний підхід до організації в цілому професійної педагогічної діяльності, що забезпечує формування інтелектуальної складової особистості педагога та визначає його професійну поведінку. Сформоване інноваційне мислення майбутнього фахівця є важливою передумовою його готовності до участі в інноваційній діяльності та передбачає створення і розвиток особливих професійних якостей, які визначають ефективність освітнього процесу в умовах інноваційних змін [1].

Відповідно до особливостей діяльності інноваційних закладів освіти А. Каташов визначає основні вимоги до інноваційного освітнього середовища сучасного ЗВО, в якому студент: абсолютна цінність, особистість і йому надається можливість бути собою; реалізує своє право на освіту і всебічний духовний розвиток і саморозвиток відповідно до своїх потреб, здібностей і можливостей; викладач розвиває свої професійні й особистісні якості, духовну культуру, організовує навчально-виховну діяльність, виходячи з принципу природо- і культуровідповідності, гуманізації, естетизації на основі взаємодії цінностей; керівник забезпечує оптимістичний дух діяльності студента і викладача; колектив працює у творчому пошуковому режимі на основі діалогу культур; присутні гуманні, толерантні відношення партнерського співробітництва; взаємна вимогливість, повага, довіра й атмосфера спільної радості успіху як основа життєдіяльності колективу [5, с. 7]. Ураховуючи ці вимоги можна зробити висновок, що інноваційне освітнє середовище базується на загальнолюдських і національних цінностях, духовній культурі, гуманізації, естетизації; йому властивий гуманізм його суб'єктів, толерантні відношення і партнерське співробітництво між ними, взаємна вимогливість і креативність. Усі ці прояви мають комплексний характер, який формується у процесі виховних впливів. Отже, можна говорити про наявність інноваційного виховного освітнього середовища.

Такий тип освітнього середовища педагогічного університету виділяють О. Шапран і Ю. Шапран у диференціації видів середовища: 1) за впровадженням нововведень (традиційне і творчо-інноваційне); 2) за видами діяльності (ігрове, навчальне, професійне, комунікативне); 3) за

особливостями оточення (природне, соціальне, інформаційно-освітнє, віртуальне); 4) за специфікою впливу на особистість (здоров'язбережувальне, розвивальне, виховне і рефлексивне). Для виховного освітнього середовища, на думку цих вчених, характерне формування духовних, естетичних, етичних уявлень, поглядів, переконань, системи ідеалів, трансформації ціннісних орієнтацій сучасного суспільства в особистісні світоглядні позиції, формування моральних і професійних якостей [12, с. 7].

Г. Товканець зазначає, що середовище закладу вищої освіти забезпечує студенту можливість входження до образу свого професійного «Я», сходження до індивідуальності та розвитку рефлексії, накопичення суб'єктного досвіду, отримання професійно-особистісного сенсу. Завдання ЗВО полягає в тому, щоб забезпечити якісний освітній процес, здатний запускати механізми особистісного розвитку та керувати педагогічним освітнім середовищем [10, с. 217].

Науковці акцентують увагу на тому, що забезпечити професійне виховання вчителя нової генерації здатне саме унікальне освітнє середовище закладу вищої педагогічної освіти. Його вирізняє з-поміж інших транслювання педагогічної культури, формування загальних і фахових компетентностей, забезпечення педагогічної інтеракції, розвиток особистісних і професійних якостей, підтримка педагогічних інновацій і досліджень, педагогічне моделювання, обмін досвідом, створення ресурсного ландшафту [4].

Зазначимо, що професійна підготовка майбутнього фахівця відбувається в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти, де формуються його вміння і навички не лише навчальної, а й виховної діяльності з вихованцями. Виховне освітнє середовище виокремлюється як різновид освітнього середовища за ознакою – специфіка впливу на особистість із характерними для нього ознаками. А. Шевченко виховне середовище визначає як подієве наповнення життєдіяльності особистості з оптимальним використанням природного і соціального оточення, що створює передумови для її самореалізації, саморозвитку, розкриття творчого потенціалу, підвищення рівня моральної вихованості [13, с. 7]. О. Жаровська зауважує, що виховне середовище створюється всередині педагогічної дійсності завдяки спеціально організованій діяльності. Створення виховного середовища передбачає внутрішні процеси, пов'язані з вибором пріоритетів педагогічної діяльності, і зовнішні, що передбачають освоєння спільноту вихованців та дорослих оточуючого середовища [3, с. 64]. Таким чином, виховне середовище повинно мати творчу спрямованість, спиратися на внутрішні і зовнішні процеси його організації, створювати передумови для самореалізації, саморозвитку особистості і підвищення рівня її моральної вихованості.

У нашому дослідженні інноваційне виховне середовище вищої школи розглядаємо як систему об'єктивних зовнішніх впливів і духовно-матеріальних умов формування особистості в закладі вищої освіти, що відкриває нові можливості для організації виховної роботи, самореалізації, самовдосконалення здобувачів вищої освіти, розвитку їх особистісних і

професійних якостей.

Зробимо спробу охарактеризувати інноваційне виховне середовище ЗВО, його позитивні впливи на формування готовності майбутніх учителів до інноваційної виховної діяльності в закладі освіти. Сучасний період розвитку української вищої школи характеризується соціальними змінами, що охоплюють усі сфери людського життя та обумовлені необхідністю приведення виховного впливу у відповідність до нової системи цінностей і соціальних нормативів, що визначають духовний розвиток молоді. Виховна робота є важливою складовою сучасної національної системи освіти. У Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепції розвитку громадянської освіти в Україні, Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки та інших нормативних документах акцентується увага на необхідності формування у вихованців поваги до національних і загальнолюдських цінностей, правової та політичної культури, критичності й самокритичності, уміння приймати самостійні рішення та відповідати за їх реалізацію. За таких умов зростає роль сучасного вчителя у суспільстві, акцентується увага на розширенні його функцій щодо освітніх завдань, змісту та технологій професійної підготовки майбутніх педагогів. Виховна робота у ЗВО потребує впровадження нової концепції виховної роботи, яка має стати основою підготовки студентської молоді до творчої життєдіяльності в нових соціально-культурних умовах, формування свідомої особистості громадянина України – самостійної, активної й ініціативної.

Необхідність удосконалення виховного середовища у ЗВО, пошук нових його форм пов'язані з кризою духовності, яка виникла внаслідок економічної нестабільності, соціальної незахищеності сучасної молоді, відсутності дієвих законів, нормативних актів із питань правових відносин студентської молоді і суспільства. В організації виховної роботи із здобувачами вищої освіти необхідно враховувати, що ЗВО як соціальний інститут суспільства має притаманні специфічні ознаки (скерованість на виконання соціального замовлення суспільства; підпорядкованість суспільним потребам й керованість на державному та локальному рівнях; єдність, наступність і послідовність виховних впливів освітнього процесу та позааудиторної виховної роботи).

Виховна робота у ЗВО спрямована на особистісно орієнтовану педагогічну взаємодію суб'єктів виховання, метою і мірою ефективності якої є особистісний і професійний розвиток майбутнього вчителя, формування у нього важливих рис громадянина України. Позааудиторна виховна робота є підсистемою виховної роботи у ЗВО, зміст і організаційні форми якої зумовлені специфікою професійної підготовки майбутнього фахівця. Позааудиторній виховній роботі притаманні такі сутнісні характеристики: цілісність та безперервність; цілеспрямованість виховного впливу; творчий характер взаємодії учасників виховного процесу; наявність об'єктивних (соціальні, матеріально-технічні) та суб'єктивних умов її організації (знання, вміння та навички суб'єктів виховання, позитивна мотивація спільної діяльності).

Процес виховання у ЗВО – система виховних заходів, спрямованих на

формування всебічно розвиненої, активної й ініціативної особистості. Наголошуємо, що соціальні суб'єкти можуть самореалізуватися як особистості лише в системній взаємодії в межах освітнього простору. Під час аналізу системи виховної роботи у закладах вищої освіти варто виходити з розуміння системи як певної впорядкованої сукупності елементів, взаємопов'язаних між собою принципами, що, у свою чергу, утворюють систему та забезпечують єдність дій у процесі реалізації головної мети та завдань виховання. Тому лише за умов безперервної освіти стратегічною метою системи виховання у сучасному закладі вищої освіти є підготовка професійно й культурно орієнтованої особистості, яка відрізняється здатністю до професійної, інтелектуальної та соціальної творчості, усвідомленням необхідності навчання та самовдосконалення протягом усього життя. Основними завданнями сучасної системи виховання в закладах вищої освіти в умовах безперервної освіти є: розробка теоретичних засад та практичних заходів, що забезпечують наступність усіх суб'єктів освітнього процесу в досягненні цілей сучасної системи освіти; створення відповідного культурно-освітнього середовища; формування кадрового потенціалу, створення та вдосконалення системи виховання майбутніх учителів.

Основні принципи виховання у ЗВО: суб'єкт-суб'єктний характер взаємодії між учасниками освітнього процесу на основі партнерства; самоцінність особистості у визначенні цілей виховання; індивідуальна спрямованість виховних впливів; повага та довіра до особистості й вимогливість до неї; єдність свободи вибору й відповідальності; єдність прав і обов'язків особистості; комплексність виховних впливів, зв'язок теорії з практикою. Серед основних напрямів виховної діяльності ЗВО виокремлюємо такі як формування світогляду та ціннісної свідомості особистості; демократизація виховання, заснована на принципах педагогіки партнерства; формування духовності майбутніх фахівців; формування патріотизму, толерантності, індивідуальності, конкурентоспроможності; самостійності; цілеспрямованості тощо.

Основними напрямками створення інноваційного виховного середовища у вищій школі вважаємо такі: планування організаційно-виховної роботи серед майбутніх учителів на засадах системно-цільового підходу; виділення організаційної структури управління вихованням здобувачів вищої освіти та функціональних обов'язків безпосередніх учасників і підрозділів управління; наукове обґрунтування системи управління виховним процесом у новій моделі вищої освіти в XXI столітті; удосконалення традиційної структури служби управління на всіх рівнях від академічної групи до ректора закладу вищої освіти; формування і забезпечення національної спрямованості виховного процесу у вищій школі, тісного зв'язку з ідеалами, традиціями й іншими соціально значущими надбаннями української і світової культури; організацію і надання систематичної допомоги радам студентського самоврядування, студентським деканатам, наставникам академічних груп в організації позааудиторної роботи з боку ректорату, деканатів факультетів, відповідних структурних підрозділів закладів вищої освіти; організацію і забезпечення

здорового способу життя майбутніх учителів та навчання їх валеологічної культури в системі виховної роботи гуртків, секцій, груп тощо; проведення належної науково-методичної роботи організаторами виховного процесу з проблем позааудиторної діяльності, які б відповідали інтересам і нахилам здобувачів вищої освіти; проведення виховних заходів щодо організації відпочинку, дозвілля й попередження правопорушень серед студентської молоді; розвиток ініціативи і самодіяльності майбутніх учителів, залучення їх до активної участі в громадському житті з опорою на діяльність молодіжних студентських громадських організацій тощо.

Вважаємо, що виховне освітнє середовище закладу вищої освіти відрізняється сполученням різних складових: професійно орієнтованих, що визначає вимоги до організації виховної діяльності, і особистісно розвиваючих, які передбачають наявність моральних якостей вихователів і вихованців (доброзичливості, гуманізму, толерантності, чуйності тощо). Важливу роль у конструванні соціокультурного виховного середовища педагогічного університету відіграє комунікативна взаємодія між викладачами і здобувачами вищої освіти як суб'єктами освітнього процесу вищої школи, що висуває до процесу виховання як комунікативної взаємодії певні вимоги до всіх суб'єктів навчально-виховного процесу, змінює ідеальний образ сучасного викладача, уявлення про форми й методи його взаємодії зі студентами, їх базові характеристики.

Комунікативна взаємодія як основний виховний механізм, базується в закладі вищої освіти на педагогіці партнерства – суб'єкт-суб'єктній взаємодії викладача та здобувача вищої освіти, що характеризується взаєморозумінням, підтримкою, гуманізмом у стосунках. Однак, на сьогодні, як у здобувачів вищої освіти, так і у викладачів, не сформовані потреби у такій взаємодії. Домінуючими напрямками роботи, за якими студенти сьогодні готові взаємодіяти з викладачами, залишається навчальна і наукова робота. Найменш комунікативні зв'язки між студентами і викладачами виникають у позааудиторній роботі, а також в індивідуальній роботі, де потрібно вирішувати особистісні проблеми та проводити виховну діяльність з урахуванням ступеня розвитку індивідуальних якостей майбутніх учителів.

Зазначимо, що незважаючи на багатомірні можливості педагогіки партнерства, існують й окремі проблеми, пов'язані з її впровадженням у системі вищої освіти України в цілому й, зокрема, окремих ЗВО. Насамперед, це проблеми, пов'язані з відсутністю цілісної концепції виховної роботи у вищій школі; проблеми, пов'язані із індивідуальною стратегією навчання, домінантою якого є власна відповідальність здобувачів вищої освіти за результати своєї праці; проблеми організації спільної творчої роботи студентів та викладачів, а також проблеми партнерських доброзичливих відносин, постійної комунікативної взаємодії між викладачами і майбутніми вчителями.

Виховання й навчання в процесі підготовки майбутнього фахівця в університеті спрямовуються на формування особистісної культури здобувача вищої освіти, організацію його діяльності в умовах гуманізації виховання,

гуманітаризації освіти й підвищення загальної культури педагогічного процесу. Показниками високої культури виховного процесу є: орієнтація на формування системи органічно пов'язаних внутрішніх якостей особистості; відповідність цільових програм виховання науково обґрунтованій моделі фахівця; участь студента й студентських організацій у виховному процесі; органічний зв'язок основних напрямів виховання, духовно-психологічна і морально-етична насиченість виховного процесу; зв'язок етапів виховного процесу, забезпеченість наступності, послідовності, оперативності впливу; систематичність проведення виховних заходів і структурна упорядкованість організаційних форм і ланок; органічний зв'язок національного виховання з навчальною, організаційною, науковою роботою кафедри; зворотній зв'язок у вихованні (знання та врахування індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти, рівня їх підготовленості до реалізації професійних і соціальних функцій), урахування думок про якість навчально-виховного процесу; оволодіння сучасними методами й засобами виховного впливу тощо.

Значну увагу у контексті підготовки майбутніх фахівців варто приділяти застосуванню виховного потенціалу освітніх компонентів, які формують філософсько-світоглядну позицію, науковий досвід, пізнавальну активність і культуру розумової праці, навички самоврядування, соціальної активності і соціальної відповідальності, політичну культуру здобувачів вищої освіти; виховують почуття любові до Батьківщини і свого народу, формують правосвідомість; сприяють виробленню свідомого позитивного ставлення до праці, естетичної культури і фізичного вдосконалення. Тому з урахуванням національних тенденцій розвитку вищої освіти в Університеті Григорія Сковороди в Переяславі викладачами кафедри освітології та педагогічної інноватики викладаються освітні компоненти «Педагогіка. Теорія та методики виховної роботи», «Педагогіка освітньої діяльності. Інклюзивне освітнє середовище», «Сучасні освітні технології», «Сучасні виховні технології», «Організація національно-патріотичного виховання у закладах освіти» «Методика виховної роботи», «Інноваційні освітні технології», «Національне лідерство та командотворення» тощо.

Зазначимо, що у процесі викладання освітніх компонентів майбутнім фахівцям в Університеті Григорія Сковороди в Переяславі використовуються інноваційні технології навчання та організації освітнього процесу (бінарні, інтегровані, індивідуально-орієнтовані, коучингові та консалтингові освітні технології; соціологічні та статистичні методи, платформи для дистанційного навчання MOODLE, Google Classroom, електронні підручники, аудіо- та відеоматеріали, мобільні технології (Viber, WhatsApp), хмарні технології (GOOGLE-диск), онлайн-дошки, сайти-конструктори навчальних завдань, заняття на платформах ZOOM, MS Teams, мультимедійні презентації, створені в програмі Microsoft PowerPoint, мережева технологія, кейс-технологія, телевізійно-супутникова технологія (канал YouTube), цифрові технології тощо). Як навчальні ресурси широко використовуються сервіси Google Apps, Office 365, сховища файлів, електронна література, вебдодатки і системи підтримки

дистанційного навчання Moodle та Blackboard. Їх мета полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти із широким спектром напрацьованих наукою і практикою інноваційних педагогічних технологій; наданні допомоги здобувачам вищої освіти в оволодінні навичками і досвідом здійснювати педагогічну діяльність у різноманітних концептуальних системах, забезпеченні усвідомлення ними перспективних тенденцій розвитку сучасної педагогічної науки; здобутті навичок приймати найбільш ефективні рішення в майбутній практичній діяльності, творчо підходити до педагогічної праці в контексті застосування інноваційних технологій у своїй професійній діяльності.

Ресурсне забезпечення інноваційного освітнього середовища в Університеті Григорія Сковороди в Переяславі передбачає застосування у процесі викладання інструментів асинхронної та синхронної взаємодії: платформи для дистанційного навчання MOODLE, Google Classroom, Google Meet, Google Форм, електронні підручники, аудіо- та відеоматеріали, мобільні технології (Viber, WhatsApp), хмарні технології (GOOGLE-диск), онлайн-дошки, сайти-конструктори навчальних завдань тощо. Найефективнішими формами викладання навчального матеріалу зарекомендували себе лекційні й практичні заняття на платформах MS Teams, ZOOM, мультимедійні презентації, створені в програмі Microsoft PowerPoint, з можливістю об'єднання здобувачів вищої освіти у творчі групи для розв'язання навчальних задач. Для ефективнішої підготовки здобувачів рекомендації щодо практичних і творчих завдань можна подати у вигляді відеозаписів на створеному викладачем каналі YouTube, сайті ЗВО, кафедри, сторінках соціальних мереж (Telegram, Facebook, Instagram), електронній пошті тощо.

Зокрема, застосування інформаційних технологій (мультимедіа, гіпертексту, віртуальної реальності, інтернет-технологій) під час лекційних занять робить лекції виразними й унаочненими, дозволяє слухати їх у будь-який час і на будь-якій відстані. Практичні заняття у дистанційній освіті можна проводити у форматі відеоконференцій. Викладач може оцінити засвоєння матеріалу здобувачем за ступенем активності учасника дискусії. Це сприяє кращій взаємодії між здобувачами, а викладач виступає в ролі рівноправного партнера. Консультації під час дистанційного навчання є однією з форм керівництва роботою здобувачів і надання їм допомоги в самостійному вивченні навчальних дисциплін.

Запровадження в Університеті Григорія Сковороди в Переяславі інноваційних підходів, форм, методів і засобів навчання в умовах інноваційного освітнього середовища передбачає: впровадження інноваційних технологій та методів навчання, заснованих на досягненнях науки, інформаційних і дистанційних освітніх технологіях; формування інноваційної культури, орієнтованої на творчу діяльність організаційно-управлінського та аналітичного рівня, сприяння розкриттю та реалізації інноваційного потенціалу особистості; формування системи бізнес-освіти на основі інтеграції вітчизняного та зарубіжного досвіду та впровадження інноваційних підходів: розширення програм додаткової професійної вищої освіти (перепідготовка, підвищення

кваліфікації, стажування, додаткові спеціальності та спеціалізації тощо); забезпечення варіативності форм навчання, високої якості змістовного наповнення навчально-методичних матеріалів; інтенсифікація педагогічних інноваційних процесів: зміна стилю професійного педагогічного мислення; здатності генерувати нестандартні ідеї при вирішенні управлінських і професійних завдань; інтеграція усіх програмно-технічних комплексів у єдину систему для ефективного управління Університетом та раціонального використання інтелектуального потенціалу його працівників; створення єдиної системи електронного документообігу; впровадження активних методів навчання на базі нових інформаційно-комунікаційних технологій; використання комп'ютерних технологій для моніторингу та аналізу якості знань, розробки та апробації нових методик тестування; розробки автоматизованих навчальних курсів, їх тиражування, розповсюдження і супроводження; зміцнення популярності та просування на освітянському ринку через організацію PR-діяльності, спрямованої на різні цільові аудиторії шляхом використання традиційних та інноваційних комунікаційних каналів [6].

До електронного освітнього середовища УГСП входить інформаційний портал та інституційний репозитарій. Наявний безкоштовний доступ до наукометричних баз Scopus, Web of Science. Найбільш вагомими та актуальними категоріями цих видань є Education Educational Research, Humanities Multidisciplinary, Multidisciplinary Science. Наявні універсальні бібліографічні менеджери Mendeley, EndNote Basic. Є можливість скористатись онлайн-сервісом EndNote Basic – інформаційним продуктом компанії Thomson Reuters та Mendeley – інформаційним продуктом компанії Elsevier для написання наукових робіт. При виборі бібліографічного менеджера можна встановити стаціонарну програму собі на комп'ютер, працювати онлайн, а також універсально онлайн/офлайн. Система управління бібліографічною інформацією дозволяє створити власну бібліотеку посилань для зберігання бібліографічних даних, повних текстів і оформлення посилань і списків літератури. Універсальні бібліографічні менеджери Mendeley, EndNote підходять для використання як індивідуальними користувачами, так і науковими колективами.

З 2014 року в УГСП введено дію інституційний репозитарій eHSUPIR (Electronic Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav Institutional Repository) як засіб підтримки розвитку науково-інформаційного середовища університету, а також нової моделі наукової комунікації в світі. Електронний архів функціонує на основі високотехнологічної програмної платформи DSpace, версії 7.6.2 SNAPSHOT. Бібліотека є учасником проєкту «ELibUkr» (Електронна бібліотека України).

В УГСП діє Центр інноваційного навчання та трансферу технологій «Innovation Training & Tech Transfer Center» в рамках Міжнародного проєкту «Інноваційний університет і лідерство». Діяльність Центру спрямована на налагодження й забезпечення дієвої практичної співпраці на засадах партнерства НАПН України, закладів вищої, передвищої, середньої,

професійної освіти. Створений консорціум учених, викладачів, учителів сприяє дієвій інтеграції науки і освіти, відкриває можливості підвищення кваліфікації, сприяє реалізації освітніх починань у практичній площині Нової української школи.

Створення в УГСП Центру досконалості викладання (в структурі центру неперервної освіти «Освіта для сталого розвитку інтегральне лідерство») передбачає запровадження нових підходів до організації професійного розвитку науково-педагогічних працівників університету.

Освітній процес в УГСП організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях техніки, технологій, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

Отже, інноваційне освітнє середовище закладу вищої освіти – це освітній простір, де застосовуються інноваційні технології, методи та підходи для підготовки майбутніх фахівців, здатних ідентифікувати та вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми інноваційного і творчого характеру. Інноваційне освітнє середовище ЗВО передбачає використання сучасних інструментів, платформ та підходів в освітньому процесі; створення умов для самореалізації, розвитку аналітичних навичок майбутніх фахівців, здатності до комплексного вирішення завдань та прийняття рішень, швидко реагувати на зміни у суспільстві та адаптувати освітні програми до сучасних вимог; залучення майбутніх фахівців до наукової та науково-творчої діяльності та стимулювання їхньої дослідницької діяльності.

Інноваційне освітнє середовище ЗВО забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців, які відповідають запитам сучасного суспільства та ринку праці, а також сприяє їхній здатності до безперервного професійного зростання та інноваційної діяльності.

Інноваційне виховне середовище вищої школи розглядаємо як систему об'єктивних зовнішніх впливів і духовно-матеріальних умов формування особистості в закладі вищої освіти, що відкриває нові можливості для організації виховної роботи, самореалізації, самовдосконалення здобувачів вищої освіти, розвитку їх особистісних і професійних якостей. Створення у ЗВО інноваційного освітнього середовища передбачає вдосконалення виховної роботи в системі вищої освіти, а саме: модернізацію змісту виховного процесу, наповнення його інноваціями з урахуванням культурно-історичного надбання й традицій українського народу; впровадження новітніх підходів, виховних систем, форм і методів виховання; врахування потреб розвитку особистості, розкриття її талантів і здібностей; урахування вітчизняного і зарубіжного досвіду розробки теоретико-методологічних аспектів національної системи виховання тощо. Таким чином, важливими елементами інноваційного виховного середовища стають: використання виховного потенціалу навчальних предметів у процесі пізнання; активна творча і комунікативна

діяльність, робота студентського самоврядування, створення позитивного мікроклімату в студентській аудиторії, позааудиторна робота. Центром інноваційного виховного середовища у ЗВО стає майбутній учитель і шлях його становлення як професіонала. Виховне інноваційне середовище при цьому характеризується: креативністю її суб'єктів, інтенсивністю взаємодії та рівнем емоційних переживань у процесі різних видів діяльності; багатовимірністю і соціальною обумовленістю різних виховних впливів. Перспективою подальших розвідок може бути дослідження зарубіжного досвіду створення інноваційного освітнього середовища вищої школи.

Використана література:

1. Гораш К. В., Боднар А. М. Особливості створення інноваційного середовища закладу вищої освіти. *Професійно-прикладні дидактики*. 2023. Вип. 1. С. 29-34. DOI: <https://doi.org/10.37406/2521-6449/2023-1-5>
2. Гораш К. Інноваційна діяльність як пріоритетний напрям розвитку закладу вищої освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2023. Вип. 23 (1). С. 50-60. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(23\).2023.50-60](https://doi.org/10.35387/od.1(23).2023.50-60)
3. Жаровська О. П. Освітньо-виховне середовище педагогічного університету як засіб патріотичного виховання майбутніх педагогів. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Серія: Психологія. Педагогіка*. 2016. № 26. С. 63-67.
4. Зеленська Л., Гнатюк І. Освітнє середовище закладу вищої педагогічної освіти як педагогічний феномен. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 20-21 берез. 2024 р. Харків, 2024. С. 282-287.
5. Каташов А. І. Педагогічні основи розвитку інноваційного освітнього середовища сучасного ліцею : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Луганськ, 2001. 20 с.
6. Концепція розвитку Університету Григорія Сковороди в Переяславі на 2021-2025 роки. URL : https://drive.google.com/file/d/16uYA_tQILFzxSWRhGok4JULwLLb0lbwW/view
7. Петренко С. Змістове наповнення поняття «інформаційно-освітнє середовище університету». *Педагогічна наука і освіта XXI століття*. 2024. № 3. С. 158-167. DOI: <https://doi.org/10.35619/pse.vi3.49>
8. Розлуцька Г. М., Опачко М. В. Формування інноваційного освітнього середовища під час підготовки сучасного вчителя. *Електронний зб. наукових праць Запорізького обл. ін-ту післядипломної педагогічної освіти*. 2013. Вип. 4 (14). URL : http://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/pages/vip14.html
9. Ткачук Н. Інноваційне освітнє середовище як умова розвитку професійної компетентності педагогів. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія Педагогічні науки*. 2015. № 1 (302). С. 124-129.
10. Товканець Г., Королович О. Освітнє середовище як чинник оптимізації підготовки творчого вчителя у закладі вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2024. Вип. 1 (54). С. 216-219. DOI: [10.24144/2524-0609.2024.54.216-219](https://doi.org/10.24144/2524-0609.2024.54.216-219)
11. Цюняк О. П. Інноваційне освітнє середовище як чинник професійного становлення майбутніх магістрів початкової освіти. *Теорія і методика професійної освіти*. 2019. № 14. Т. 1. С. 175-178.
12. Шапран Ю. П., Шапран О. І. Типологія освітнього середовища в умовах компетентнісно-зорієнтованої педагогічної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Серія: Психологія. Педагогіка*. 2015. № 23. С. 4-10.
13. Шевченко А. Ф. Формування готовності майбутнього вчителя до діяльності в умовах тимчасового виховного середовища : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2009. 38 с.

References:

1. Horash K. V., Bodnar A. M. (2023). Osoblyvosti stvorennia innovatsiinoho seredovyshcha zakladu vyshchoi osvity [Features of creating an innovative environment in a higher education institution].

- Profesiino-prykladni dydaktyky*. 2023. Vyp. 1. S. 29-34. DOI: <https://doi.org/10.37406/2521-6449/2023-1-5> [in Ukrainian].
2. Horash K. (2023). Innovatsiina diialnist yak priorvitetnyi napriam rozvytku zakladu vyshchoi osvity [Innovative activity as a priority direction of development of a higher education institution]. *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy*. 2023. Vyp. 23 (1). S. 50-60. DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(23\).2023.50-60](https://doi.org/10.35387/od.1(23).2023.50-60) [in Ukrainian].
 3. Zharovska O. P. (2016). Osvitno-vykhovne seredovyshe pedahohichnoho universytetu yak zasib patriotychnoho vykhovannia maibutnykh pedahohiv [The educational environment of the pedagogical university as a means of patriotic education of future teachers]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka. Seriya: Psykholohiia. Pedahohika*. 2016. № 26. S. 63-67 [in Ukrainian].
 4. Zelenska L., Hnatiuk I. (2024). Osvitnie seredovyshe zakladu vyshchoi pedahohichnoi osvity yak pedahohichnyi fenomen [The educational environment of a higher pedagogical education institution as a pedagogical phenomenon]. *Psykhologo-pedahohichni problemy vyshchoi i serednoi osvity v umovakh suchasnykh vykykiv: teoriia i praktyka: materialy VIII Mizhnar. nauk.-prakt. konf., m. Kharkiv, 20-21 berez. 2024 r. Kharkiv, 2024*. S. 282-287 [in Ukrainian].
 5. Katashov A. I. (2001). Pedahohichni osnovy rozvytku innovatsiinoho osvitnoho seredovyscha suchasnoho litseiu [Pedagogical foundations of the development of an innovative educational environment of a modern lyceum] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.01. Luhansk, 2001. 20 s. [in Ukrainian].
 6. Kontsepsiia rozvytku Universytetu Hryhoriia Skovorody v Pereiaslavi na 2021-2025 roky [Development Concept of Hryhoriia Skovoroda University in Pereiaslav for 2021-2025]. URL : https://drive.google.com/file/d/16uYA_tQILFzxSWRhGok4JULwLLb0lbwW/view [in Ukrainian]
 7. Petrenko S. (2024). Zmistove napovnennia poniattia «informatsiino-osvitnie seredovyshe universytetu» [The content of the concept of «information and educational environment of the university»]. *Pedahohichna nauka i osvita KhKhI stolittia*. 2024. № 3. S. 158-167. DOI: <https://doi.org/10.35619/pse.vi3.49> [in Ukrainian]
 8. Rozlutska H. M., Opachko M. V. (2013). Formuvannia innovatsiinoho osvitnoho seredovyscha pid chas pidhotovky suchasnoho vchytelia [Formation of an innovative educational environment during the training of a modern teacher]. *Elektronnyi zb. naukovykh prats Zaporizkoho obl. in-tu pisliadyplomnoi pedahohichnoi osvity*. 2013. Vyp. 4 (14). URL : http://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/pages/vip14.html [in Ukrainian].
 9. Tkachuk N. (2015). Innovatsiine osvitnie seredovyshe yak umova rozvytku profesiinnoi kompetentnosti pedahohiv [Innovative educational environment as a condition for the development of professional competence of teachers]. *Naukovyi visnyk Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seriya Pedahohichni nauky*. 2015. № 1 (302). S. 124-129 [in Ukrainian].
 10. Tovkanets H., Korolovych O. (2024). Osvitnie seredovyshe yak chynnyk optymizatsii pidhotovky tvorchoho vchytelia u zakladi vyshchoi osvity [Educational environment as a factor in optimizing the training of a creative teacher in a higher education institution]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: «Pedahohika. Sotsialna robota»*. 2024. Vyp. 1 (54). S. 216-219. DOI: 10.24144/2524-0609.2024.54.216-219 [in Ukrainian].
 11. Tsiuniak O. P. (2019). Innovatsiine osvitnie seredovyshe yak chynnyk profesiinoho stanovlennia maibutnykh mahistriv pochatkovoї osvity [Innovative educational environment as a factor in the professional development of future masters of primary education]. *Teoriia i metodyka profesiinnoi osvity*. 2019. № 14. T. 1. S. 175-178 [in Ukrainian].
 12. Shapran Yu. P., Shapran O. I. (2015). Typolohiia osvitnoho seredovyscha v umovakh kompetentnisno-zoriientovanoi pedahohichnoi osvity [Typology of the educational environment in the context of competency-based pedagogical education]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka. Seriya: Psykholohiia. Pedahohika*. 2015. № 23. S. 4-10 [in Ukrainian].
 13. Shevchenko A. F. (2009). Formuvannia hotovnosti maibutnoho vchytelia do diialnosti v umovakh tymchasovoho vykhovnoho seredovyscha [Formation of the future teacher's readiness for activity in a temporary educational environment] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2009. 38 s. [in Ukrainian].

N. ONYSHCHENKO. Innovative educational environment of a higher education institution in the system of training future specialists.

The article investigates the problem of forming an innovative educational environment of a higher education institution in the system of training future specialists. In particular, the concept of «innovative educational environment», the essence of innovative thinking of a future specialist, the main requirements for the innovative educational environment of a modern higher education institution are analyzed. The author's definition of the essence of the concept of «innovative educational environment» is presented as a system of objective external influences and spiritual and material conditions for the formation of a personality in a higher education institution, which opens up new opportunities for the organization of educational work, self-realization, self-improvement of higher education applicants, and the development of their personal and professional qualities. The article characterizes the innovative educational environment of a higher education institution, its positive effects on the formation of the readiness of future teachers for innovative educational activities in an educational institution. It is noted that the process of education in a higher education institution is a system of educational measures aimed at the formation of a comprehensively developed, active and initiative personality. It is emphasized that when analyzing the system of educational work in higher education institutions, it is worth starting from the understanding of the system as a certain ordered set of elements interconnected by principles, which, in turn, form a system and ensure unity of action in the process of implementing the main goal and objectives of education. Therefore, only under the conditions of continuous education, the strategic goal of the education system in a modern higher education institution is the preparation of a professionally and culturally oriented individual, distinguished by the ability for professional, intellectual and social creativity, awareness of the need for learning and self-improvement throughout life. The main tasks of the modern education system, the principles of education and the directions of educational activity in higher education institutions in the conditions of continuous education are determined. It is noted that in the context of training future specialists, significant attention should be paid to the application of the educational potential of educational components that form a philosophical and ideological position, scientific experience, cognitive activity and culture of intellectual work, skills of self-government, social activity and social responsibility, political culture of higher education applicants; cultivate a sense of love for the Motherland and its people, form a sense of justice; contribute to the development of a conscious positive attitude to work, aesthetic culture and physical improvement. The resource provision of an innovative educational environment at the Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav is highlighted.

Key words: innovative educational environment, higher education institution, professional training, future specialists, innovative activity, innovative technologies, innovative educational environment, innovative thinking, educational resources, future teachers.

Дата першого надходження рукопису до видання: 11.12.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 24.01.2026

Дата публікації: 06.02.2026